

**T. Baranowski, L. Gajewski, A.
Kędzierski, W. Hensel, S.
Tabaczyński, E. Stupnicka, D.
Wyczółkowski, B. Kowalczyk**

**Kalisz-Zawodzie, Grodzisko, AZP:
66-38**

Informator Archeologiczny : badania 23, 64-65

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Haćki, gm. Białak Podlaski,
woj. białostockie,
St. 1B, AZP: 43- 87/1

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali
w Warszawie

Badania prowadzili dr Zbigniew Kobylński i mgr Dariusz Krasnodębski przy współudziale studentów UAM z Poznania. Finansował WKZ w Białymstoku i IHKM PAN. Badania ratownicze dwóch obiektów z XI w.

Dwa wykopy ratownicze założone zostały dla wyeksplorowania zniszczonych częściowo, niewielkich (o średnicy ok. 2-3 m (?)), niekawatych zagłębień wypełnionych stosunkowo dużą ilością fragmentów ceramicznych i kości. Oba obiekty położone są na szczycie wzniesienia zamykającego kotłinkę z grodziskiem (st. I) od północy, w odległości ok. 200 m od podłoża stanowiska I.

W jednym z obiektów znaleziono fragmenty prątnicy i puncę żelazną.

Materiały znajdują się w IHKM PAN.

Badania będą kontynuowane tylko w przypadku zaobserwowania dalszego niszczenia stanowiska.

Haćki, gm. Białak Podlaski,
woj. białostockie,
St. 1C, AZP: 43-87/1

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali
w Warszawie

Badania prowadzili dr Zbigniew Kobylński i mgr Dariusz Krasnodębski przy współudziale studentów UAM z Poznania oraz UMK z Torunia. Finansował WKZ w Białymstoku i IHKM PAN. Badania ratownicze na osadzie z fazami osadniczymi z okresu lateńskiego i wczesnego średniowiecza.

Wykop ratowniczy założono na skraju drogi polnej biegnącej w stronę Proniewicz, w odległości ok. 300 m od podłoża grodziska.

Powierzchnię prawie całego wykopu (o wymiarach 6 m x 4 m) pokrywały dwa poziomy użytkowania. Pierwszy z przewagą ceramiki z VI-VII w. z niewielką domieszką ceramiki późniejszej oraz drugi z ceramiką z okresu lateńskiego. Miąższość każdej z warstw wynosiła ok. 20-30 cm. Jedynymi pozostałościami konstrukcyjnymi są doły postupowe, których układ ze względu na małą powierzchnię wykopu nie jest możliwy do interpretacji.

Znaleziono także kilka fragmentów osiek i podków żelazną.

Materiały znajdują się w IHKM PAN.

Planowane są dalsze badania.

|| Jegliniec, gm. Szypliszki woj. suwalskie St. I patrz okres rzymski

Kalisz-Zawodzie,
Grodzisko, AZP: 66-38/—

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej Kaliskie Stanowisko
Archeologiczne

Badania prowadzili dr Tadeusz Baranowski, mgr Leszek Gajewski i mgr Adam Kędziński; opiekę naukową sprawowali prof. dr hab. Witold Hensel i prof. dr hab. Stanisław Tabaczynski; uczestniczyli prof. dr hab. Ewa Stupnicka (geolog UW), mgr Dariusz Wyczółkowski i Bogdan Kowalczyk (IHKM) oraz studentka z USA i młodzież z OHP. Finansował WKZ w Kaliszu. Pomocy udzielało Muzeum Ołtręgowe Ziemi Kaliskiej. Siódmy sezon drugiego etapu badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne.

Kontynuowano prace we wschodniej części grodziska przy tak zwanej kolegiacie pod wezwaniem Św. Pawła, w tym prowadzono również badania obiektu znanego z lat 1958-63 jako grobowiec Mieszka Starego i Mieszka Mierzkowicza. Ponadto odkrywano fragment uszkodzonego wału otaczającego obazar grodu właściwego.

W obrębie „kolegiaty” nadal inwentaryzowano pozostałości najstarszego, gliniano-drewnianego „kościola A” oraz „kościola B”. W trakcie badań zachowanych trzech narożników południowych ścian nawy i prezbiterium „kościola A” próbowano wyjaśnić sprawę połączenia desek szalujących ściany rowu fundamentowego oraz stosunek zachowanych części ścian obiektów uznanych przez odkrywców za groby Mieszka Starego i Mieszka Mierzkowicza do planu prezbiterium „kościola A”.

Stwierdzono, że ściany „kościola A” wykonane były w części nadziemnej z gliny układanej między dwiema ściankami z desek, obwiedzionej ramą. Ramę spajały gwoździe kowalskie, odkryte in situ w zachowanych fragmentach ścian. Na uwagę zasługuje znalezienie przy południowo-zachodnim narożniku prezbiterium w wydłużonej i/lub wypalonej dolnej części ramy pewnej ilości zachowanych w całości i we fragmentach niewielkich fragmentów cienkich blaszek metalowych (folia). Zaobserwowano też, że ściany „kościola A” osunęły się do wnętrza budowli. Podczas budowy „kościola B” część materiału pochodzącego z rumowiska ścian starszego „kościola rozrzucona została zarówno na zewnątrz, jak i do wnętrza zarysów „kościola A”. W związku z tym interesujące jest odkrycie dużego fragmentu ozdobnej blachy brązowej po stronie zewnętrznej, w sąsiedztwie południowo-wschodniego naroża prezbiterium, nieopodal miejsca, gdzie w ubiegłym sezonie znaleziona została ozdobna plakietka miedziana.

Rekonstrukcja planu „kościółka A” prowadzi do wniosku, że podstawową jednostkę — moduł stanowiła wielkość 37-38 cm (stopa). Plan wpisany był w siatkę 24 kwadratów (6x4), każdy o boku równym 5 stopom.

Odsłonięto także ślady rowu fundamentowego związane zapewne ze wschodnią ścianą „kościółka B”. Widoczną zarówno we wschodnim, jak i w południowym profilu warstwę gruzu zaprawy wapiennej wiązać można z budową lub renowacjami „kościółka B”. Jest to jeden z czytelniejszych poziomów użytkowych grodziska.

Jamy domniemanych grobów Mieszka Starego i Mieszka Mieszkowicza nasuwać wątpliwości co do rzeczywistego istnienia w tym miejscu pochówków książąt kalickich.

Prace na cmentarzysku odsłoniły trzy dalsze groby, z których jeden dziecięcy ujawnił zaskakująco wyraźną stratygrafię, a inny, przecięty wkopem fundamentowym pochówek dorosłego człowieka pozwolił bezspornie wiązać przynajmniej starsze fazy cmentarzyska z istnieniem „kościółka A” i/lub „B”.

Fundamenty „absydy kolegiaty p.w. Św. Pawła” przecięły również dolne części wału drewniano-ziemnego (przypuszczalnie już po jego spaleniu). Badania na innym, zniszczonym odcinku wału, w obrębie pierwotnej jego podstawy, dostarczyły między innymi materiałów dotyczących wytwórczości, wśród których zachowały się też ozdoby kobiece.

Materiały znajdują się w Kaliskim Stanowisku Archeologicznym.

Prace będą kontynuowane.

Kleczanów, gm. Obrzów,
wój. tarnobrzесьkie,
St. 1, AZP: 89-72

Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Kultury Materialnej w Warszawie

Badania prowadził dr Andrzej Buko. Finansował IHKM PAN. Pierwszy sezon badań.
Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy (IX-XIII w.)

Kleczanów jest jedną z osad stanowiących zaplecze osadnicze wczesnośredniowiecznego Sandomierza. Prace terenowe przeprowadzone w tym roku są częścią szerszego programu badawczego realizowanego w ramach ZMBA IHKM PAN.

Dwa wykopy sondażowe 6x1 i 3x1 m zlokalizowano po północnej i południowej stronie prezbiterium kościoła parafialnego p.w. św. Katarzyny i św. Stanisława, prostopadłe względem dłuższej osi kościoła. Celem prac była weryfikacja miejscowej tradycji dotyczącej obecności w tym miejscu relikwii 2 starszych kościołów poprzedzających istniejący; ten ostatni wzniesiono w końcu XVII w.

W obrębie rowu sondażowego RSI nie natrafiono na bezpośrednie lub pośrednie świadectwa obecności innych świątyń. Odkryto natomiast rozległy cmentarz wczesnośredniowieczny typu rządowego, związany najpewniej z istnieniem innej, starszej świątyni (lub świątyń). Cmentarz ten był w przeszłości intensywnie użytkowany, o czym świadczą dowodnie pochówki niszczone się wzajemnie oraz ich znaczna liczba na terenie objętym prospekcją archeologiczną. Uwagę zwracała znaczna miąższość warstw kulturowych związanych z cmentarzem, przekraczających 1,5 m od aktualnej powierzchni terenu. Poza nielicznymi wyjątkami przy grobach nie znajdowano wyposażenia.

W rowie sondażowym RSII stwierdzono kontynuację cmentarzyska, aczkolwiek intensywność występowania grobów była tu zdecydowanie niższa. Poniżej warstw cmentarzyskowych natrafiono na obiekty wczesnośredniowieczne, najpewniej ziemiankę, odsłonięty w obrębie rowu częściowo. Obiekt ten datowany jest wstępnie na koniec VIII-IX w.

Badania dostarczyły też wielu danych do rekonstrukcji pierwotnej topografii terenu, którego poziom podniósł się, jak zaobserwowano, średnio 0,60 m w stosunku do okresu średniowiecza.

Materiały z badań zdeponowane są w IHKM PAN w Warszawie.

Przewiduje się kontynuację badań.

Kraków — Stare Miasto Kraków
— Ludwinów,
AZP: 102-56

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zaitz. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Osadnictwo wczesnośredniowieczne, późnośredniowieczne i nowożytne.

Jak w latach poprzednich kontynuowano prace archeologiczne w wykopach budowlanych i instalacyjnych na terenie miasta. W południowej części Starego Miasta, na obszarze wczesnośredniowiecznej osady Okół, większe prace badawcze przeprowadzono w następujących punktach:

a) ul. Kanonicza I — jezdnia (wyk. XXX i XXXI). Rozpoznano nawarstwienia wczesnośredniowieczne związane ze starszą i młodszą fazą osadniczą Okołu (w tym także 2 poziomy użytkowe o nawierzchni utwardzonej drobnymi kamieniami wapiennymi) oraz warstwy późnośredniowieczne i nowożytne (m. in. bruki kamienne) odzwierciedlające kolejne etapy przebudowy ulicy Kanonicznej;

b) ul. Poselska — jezdnia (wyk. I — III). W wykopach instalacyjnych biegnących wzdłuż ul. Poselskiej, od ul. Grodzkiej do Plant po zachodniej stronie Starego Miasta, stwierdzono nawarstwienia nowożytne i późnośredniowieczne oraz szereg murów będących relikwiami średniowiecznej i nowożytnej zabudowy miasta w sąsiedztwie baszty Legackiej (rejon dawnej ul. Legackiej i ul. Kociej).

W północnej części Starego Miasta, na terenie miasta lokacyjnego, prace archeologiczne przeprowadzono:

c) na terenie posesji przy ul. Piłkarskiej 13 (wyk. I i II). Odkryto tu relikwii 2 dołów chłonnych zawierających